

چك‌هاي بي محل ، بازار را ناامن كرده است

این روزها حضور و نقش آفرینی تشكّل‌هاي صنفی در نهادهای تصمیم‌گیر و سیاستگذار در حال پررنگ‌تر شدن است.

جام جم آنلاین: این روزها حضور و نقش آفرینی تشكّل‌هاي صنفی در نهادهای تصمیم‌گیر و سیاستگذار در حال پررنگ‌تر شدن است. مسوولان شوراي اصناف کشور، مجامع امور صنفی و اتحادیه‌ها با انجام دیدارهایی با مقامات بلندپایه کشور و همچنین حضور در کمیسیون‌های تخصصی مجلس و وزارتخانه‌های مربوطه سعی دارند تا با دفاع از حقوق صنفی خود جایگاه اصناف را در تصمیم‌گیری‌ها، پررنگ‌تر کنند.

بحث واگذاری تصدی‌های دولتی به این بخش در زمینه تنظیم بازار و اصلاح شبکه توزیع یکی از پیروزی‌های این تشكّل بزرگ است.

با این وجود بازار همچنان مشکلات خاص خودش را دارد. در حال حاضر 3 میلیون واحد صنفی در صفوف مختلف تولیدی و توزیعی در کشور فعال هستند و با توجه به وضعیت رکودی و کاهش حاشیه سود برخی از صنوف ادامه حیات آنها به روش سنتی امکان‌پذیر نیست.

رئیس شوراي اصناف کشور هشدار می‌دهد که صنوف باید هر چه زودتر روش‌های نوین را جایگزین روش‌های سنتی کنند، زیرا با ادامه این روند از گردونه فعالیت خارج خواهند شد.

مشروح گفت‌وگوی جام‌جم را با قاسم نوده فراهانی می‌خوانید.

افزایش چك‌های برگشتی یکی از معضلاتی است که هم‌اکنون در بازار معاملات دیده می‌شود و آن طور که گفته می‌شود به طور متوسط از هر 8 چك یکی برگشت می‌خورد. دلیل این پدیده چیست و چگونه می‌توان امنیت را به معاملات برگرداند؟

افزایش چك‌های برگشتی به وضعیت اقتصادی کشور برمی‌گردد. در حال حاضر با توجه به وضعیت اقتصادی کشور، چك‌ها مدت‌دار شده است. براساس اطلاعاتی که گزارش می‌شود مدت چك‌ها حتی به 12 ماه هم می‌رسد. فردی خرید می‌کند و پشت سر هم چك می‌کشد، در این رویه چك‌های اول آن وصول می‌شود، اما چك‌های بعدی به مشکل برمی‌خورد و از تاجری که 20 برگ چك داده 10 برگ چكش برگشت می‌خورد. الان در بازار يك نوع ناامنی در رابطه با چك وجود دارد. در شرایط فعلی ضمانت اجرایی چك کم‌رنگ شده است. این در حالی است که اگر چك را به عنوان يك اوراق بهادار بین هم رد و بدل می‌کنیم باید يك ارزش قانونی داشته باشد و این طور نباشد که هر کس به بانک مراجعه کرد و يك دسته چك دریافت کرد بیاید در سطح بازار از این دسته چك سوءاستفاده کند. الان یا باید قوه قضاییه به این موضوع رسیدگی کند تا چك هویت اجرایی پیدا کند یا این که از طریق بانک‌ها دسته‌چکی را که می‌خواهند به فرد کاسب بدهند پشتوانه آن چك را اخذ کنند. دسته چکی که به شخص مشتری تحویل می‌شود باید مبلغ داشته باشد و بر مبنای دسته چکی که به فرد می‌دهند از او يك پشتوانه اعتباری بگیرند تا اگر این چك در بازار خرج شد فردی که مالش را می‌دهد و در ازای آن چك دریافت می‌کند مطمئن باشد این چك سر موعد وصول می‌شود. اما الان در رابطه با چك يك وضعیت ناامنی در بازار است. طرف می‌آید معامله انجام می‌دهد، چك دریافت می‌کند و برای وصولش به هزاران مشکل برمی‌خورد. راه چاره حل این معضل باید از طریق بانک مرکزی به بانک‌ها ابلاغ شود تا دسته‌چك‌ها اولاً مبلغ داشته باشد و دوم صاحب دسته چك، اعتباری را در بانک کسب کند تا بتواند از دسته‌چك استفاده کند و از طرفی نیز قوه قضاییه تدابیری بیندیشد که دسته‌چك از نظر مراحل اجرایی يك مقدار محکم‌تر باشد تا هر کس جرات نکند از چك به عنوان ابزاری برای کلاهبرداری استفاده کند.

در بخش صنوف با توجه به گزارشاتی که داده می‌شود چند درصد چك‌ها برگشت می‌خورد؟

در برخی صنوف چك‌ها برگشت نمی‌خورد در واقع آنهایی که به آبرویشان توجه می‌کنند هیچ گاه نمی‌گذارند چكشان برگشت بخورد، اما عده‌ای هستند که از چك سوءاستفاده می‌کنند.

رکود بازار تا چه حد بر افزایش تعداد چك‌های برگشتی تاثیر گذاشته است؟

در حال حاضر در بازار ما يك رکود اقتصادی حاکم است و نمی‌توان آن را کتمان کرد. همین وصول نشدن چك‌ها خود نشانی بر این قضیه است. البته همه چك‌های برگشتی را نمی‌توان ناشی از رکود دانست چون برخی با صدور چك سوءاستفاده می‌کنند.

آیا شما پیشنهادهاي خود را به بانک مركزي و قوه قضاييه براي تامين امنيت چكهاي صادره در بازار داده‌ايد؟

خير، اما در برنامه‌مان هست كه از بانک مركزي درخواست كنيم تا به بانک‌ها دستور بدهند اگر مي‌خواهند دسته‌چكي را صادر كنند اعتبار صاحبان چك را مدنظر قرار دهند و از طرف ديگر هم اگر بشود داخل چك مبلغ قيد شود و براساس آن مبلغ چك، گيرنده دسته چك اعتبارش را به بانک بسپارد. اين اقدام مي‌تواند بسيار تاثيرگذار باشد و ديگر نيازي به ورود قوه قضاييه نيست، اما اگر اين امكان وجود ندارد و دسته‌چك بايد طبق روال فعلي در دسترس مردم قرار گيرد، لازم است قوه قضاييه قوانين چك را محكم‌تر كند تا نظم و انضباط به معاملات چك برگردد.

در حال حاضر با هر صنفي كه صحبت مي‌شود گلايه از كاهش فروش و ركود حاكم بر بازار دارد و معتقدند با وجود چنين وضعيتي هزينه‌هايشان از جمله آب و برق و شارژ و ماليات با افزايش روبه‌رو بوده كه با درآمدهايشان همخواني ندارد. اين وضعيت را تا چه حد عادلانه مي‌دانيد؟

اگر ما به دنيا نگاه كنيم ميانه‌بين كل كشورها از سطح خرده‌فروشي‌ها نشان مي‌دهد كه به ازاي هر 100 خانوار يك واحد صنفي فعاليت مي‌كند، اما براي كشور ما به ازاي هر 30 خانوار يك واحد صنفي وجود دارد. حتي در برخي از شهرستان‌ها براي هر 10 خانوار يك واحد صنفي وجود دارد. وجود اين تعداد واحد صنفي اين معضلات را به همراه دارد. در واقع وقتي اين همه واحد صنفي در سطح شهر كنار هم فعاليت مي‌كنند باعث مي‌شود كه درآمدهايشان نيز كاهش يابد.

آيا حدود و ثغوري براي جلوگيري از گسترش آن تعيين شده است؟

يكي از مشكلاتي كه ما در صنوف داريم، نبود محدوديت است. هر كس مي‌خواهد در حوزه اصناف وارد شود بلامانع است. يكي از موارد اصلي‌اش همين است. البته حدود را براي برخي از صنايع اعمال كرديم، اما براي واحدهايي كه فعاليت مي‌كنند نمي‌توانيم كاري بكنيم.

آيا عامل اصلي اين رشد بي‌رويه وجود بيكاري در كشور نيست؟

اصناف حوزه‌اش نامحدود است. هر كسي كه بازنشسته مي‌شود يا هر كسي كه مي‌خواهد شغل دوم دست و پا كند، مي‌آيد در حوزه اصناف. براي همين هم ما اين همه واحد صنفي داريم و منع قانوني هم ندارد.

براي ساماندهي آنها چه اقدامي انجام داديد؟

براي ساماندهي آمديم حدود صنفي را اعمال كرديم و بنا داريم سقف صنفي را هم اعمال كنيم. سقف صنفي اين است كه بياييم به اتحاديه بگوييم شما در طول سال مي‌توانيد به يك عده پروانه بدهيد. البته بايد اول واحدهاي صنفي بدون پروانه را قانونمند بكنيم، بعد بياييم هم سقف صنفي بگذاريم و هم حدود صنفي و قانون را سفت و سخت بگيريم تا حداقل از حقوق واحدهايي كه فعال هستند دفاع كنيم.

بحث حدود و ثغور صنفي چند سال است كه مطرح مي‌شود، اما حركت جدي در اين رابطه صورت نگرفته، مشكل كار كجاست؟

يك موقعي بود كه تعداد واحدهاي صنفي‌مان خيلي زياد بود كه با ساماندهي كه شروع كرديم خيلي از آنها پروانه‌دار شدند، اما در عين حال يك تعدادي هم در كنارشان اضافه شده‌اند ولي بايد يك جايي اين قضيه تمام شود. معتقدم براي موفق شدن در اين زمينه بايد چند ارگان با ما همكاري كنند كه يكي از آنها شهرداري است. شهرداري در ساخت و سازهايي كه مي‌كند و پاساژهايي كه مي‌سازد حتما بايد با حوزه اصناف و هيات عالي نظارت، هماهنگي داشته باشد.

بحث همكاري شهرداري موضوعي است كه سال‌هاست عنوان مي‌شود ولي هماهنگي صورت نگرفته.

نوده فراهاني: افزايش چك‌هاي برگشتي به وضعيت اقتصادي كشور برمي‌گردد. در حال حاضر با توجه به وضعيت اقتصادي كشور، چك‌ها مدت‌دار شده است

بله همين‌طور است، ما هم به دنبال آن هستيم. ارگان ديگري كه ما نيازمند همكاري آنها هستيم نيروي انتظامي است. هر چند نيروي انتظامي با ما همكاري خوبي دارد ولي براي ساماندهي واحدهاي صنفي اين همكاري و هماهنگي بايد بيشتر باشد تا بتوانيم با واحدهاي بدون پروانه‌اي كه تمكين نمي‌كنند برخورد قانوني كنيم. يكي ديگر از ابزارهايي كه مي‌تواند باعث ترغيب واحدها به كسب پروانه شود قبض آب، برق و تلفن است كه كميسيون هيات عالي نظارت مي‌تواند به ما كمك كند تا واحدهاي صنفي بدون پروانه

درصد بیشتری بپردازند یا آنها را از توافقی که ما با سازمان امور مالیاتی برای تعیین درصدهای مالیاتی انجام می‌دهیم خارج کنیم. باید با چنین برخورد تنبیهی واحدهای بدون پروانه را ساماندهی کنیم وگرنه اگر بخواهیم دست روی دست بگذاریم تا فقط بازرسانمان واحدهای صنفی بدون پروانه را شناسایی کنند و مراحل پلمپ و قانونی آن را طی کنیم کاری از پیش نخواهیم برد.

الان واحدهای بدون پروانه در کشور به چه تعداد رسیده است؟

از حدود 3 میلیون واحد صنفی حدود 800 هزار واحد بدون پروانه هستند. در تهران بزرگ نیز قبلاً 99 هزار واحد بدون پروانه داشتیم که الان کمتر شده و به حدود 50 هزار واحد رسیده است.

واحدهای صنفی از افزایش هزینه آب و برق در پی اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها ناراضی هستند. بسته‌های حمایتی‌ها که قرار بود برای برخی صنوف هزینه شود به کجا رسید؟

بعد از اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها یکسری تغییرات در حوزه اصناف به وجود آمد و با توجه به پیشنهادهای که ما دادیم مسوولان دولتی از ما خواستند که بسته حمایتی اصناف را ارائه کنیم تا آن صنوفی که با اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها آسیب‌پذیرند یا مشکلاتی برایشان به وجود می‌آید از طریق این بسته مورد حمایت قرار گیرند که ما آن را پیگیری کردیم.

چه تعداد صنف شناسایی شد؟

ما در وهله اول آمديم صنوف توليدي را شناسايي کردیم. اينها هم به نوعي يك واحد صنعتي به شمار می‌روند، اما در بعدي کوچک. در واقع این کارگاه‌های کوچک توليدي هستند که چرخ صنایع بزرگ‌تر را به حرکت درمی‌آورند. به عبارتی این واحدها نیز در صنعت سهم دارند.

با ادغام وزارت صنایع و وزارت بازرگانی نشستی با وزیر داشتیم و براساس مذاکرات صورت‌گرفته به ما اعلام کردند تا آن واحدهای توليدي را که انرژی‌بر هستند و باید مثل صنایع مورد حمایت قرار گیرند شناسایی کنیم و آمارش را به وزارتخانه ارائه دهیم تا این واحدها را جزئی از صنایع ببینند. در کنار این ما يك بسته‌ای را پیشنهاد داده بودیم به رقم 25 هزار میلیارد تومان برای حمایت از صنوفی که توليدي نیستند ولی در عین حال مصرف انرژی بالایی دارند مثل خشکشویی‌ها و... یا صنوف توزیعی که دارای سردخانه هستند که قرار شد با شناسایی اتحادیه و تایید مجمع امور صنفی و بازرگانی فهرست آنها را ارائه دهیم تا از این اعتبار استفاده کنند.

مثلاً ما يك صنفی داریم به نام صنف گرمابه‌داران. ما در کشور حدود 500 گرمابه داریم که بیشترین آن یعنی حدود 200 گرمابه در تهران واقع شده است. این صنف خیلی مشکل دارد. اگر نرخ انرژی آنها را بالا ببریم منطقی نیست چون بیشتر کسانی که از گرمابه استفاده می‌کنند قشر کارگر هستند و اگر قیمت آب و حامل‌های انرژی بالا برود هزینه استفاده از گرمابه افزایش می‌یابد و این قشر نمی‌تواند بپردازد.

در نتیجه از ریاست جمهوری درخواست کردیم تا به این صنف توجه شود و پس از بررسی پذیرفته شد تا صنف گرمابه‌داران را مطابق با مراکز مذهبی و مساجد ببینند تا گرمابه‌ها را بتوانیم به خاطر تامین بهداشت و سلامت جامعه سرپا نگه‌داریم.

نداشتن پایگاه اطلاعاتی مناسب یکی از ضعف‌های ما در جامعه است. شما گفتید که می‌خواهید واحدهای صنفی را شناسایی کنید.

نه، ما شناسایی کردیم.

چه تعداد واحد صنفی برای حمایت شناسایی شده است؟

در وهله اول 36 هزار واحد صنفی توليدي کوچکی که باید در خط صنایع قرار گیرد شناسایی کرده البته هنوز معرفی نکردیم. ابتدا می‌خواستیم آنها را برای استفاده از اعتبارات بسته حمایتی اصناف معرفی کنیم، اما الان با میانبری که زدیم آنها را به صنایع وصل کردیم. در کنار این اگر مراکز استان‌ها فکر می‌کنند واحدهایی هستند که در لیست لحاظ نشده‌اند به ما اطلاع دهند تا بتوانیم آن را اضافه کنیم.

اعتباری که در مجموع برای حمایت از این واحدهای صنفی توليدي پیش‌بینی شده چقدر است؟

در رابطه با نرخ حامل‌های انرژی دقیقاً مثل صنایع با آنها رفتار می‌شود.

اجرای خط اعتباری انرژی که برای صنایع در نظر گرفته شده بود در عمل زیاد موفقیت‌آمیز نبود و صنایع در رابطه با تخصیص آن مشکل داشتند. آیا موردی که شما اشاره کردید مشمول همین خط اعتبار انرژی صنایع می‌شوند؟

چون ما هنوز وارد بخش صنایع نشده‌ایم و اطلاعات دقیقی از آن نداریم، هنوز نمی‌دانم بسته حمایتی وزارت صنایع چگونه اجرا شده، اما آنچه مسلم است هر تصمیمی که وزارت صنعت، معدن و تجارت برای حمایت از واحدهای صنعتی در نظر گرفته شامل واحدهای صنفی تولیدی نیز خواهد شد.

بیشتر کدام گروه از واحدهای صنفی در فهرست شما معرفی شده‌اند؟

قطعه‌سازها، فلزتراش‌ها، ماشین‌سازها، در و پنجره‌سازها و... که همه اینها معرفی شده‌اند.

اجرای مالیات بر ارزش افزوده از جمله موضوعاتی است که گاهی در بین برخی صنوف به چالش کشیده می‌شود و اخیراً نیز مقاومت‌هایی را از سوی بنکداران پارچه و پیش از آن تلافروشان شاهد بودیم. این در حالی است که این قانون از سال 88 لازم‌الاجرا شده است، اما به نوعی به تأخیر و تعویق افتاده دلیل این مقاومت‌ها چیست؟ آیا امکانات و بسترهای آن فراهم نیست یا مشکل جای دیگری است؟

اجرای مالیات بر ارزش افزوده یک قانون است که توسط نمایندگان مجلس تصویب شده و به تأیید شورای نگهبان نیز رسیده است و برای اتحاد جامعه لازم‌الاجراست. اگر قانون مشکلاتی دارد حل آن راه دارد و راهش این است که باید برنامه‌ریزی شود. در واقع قانون یک زمانی دارد و اگر آن مدت گذشت می‌توان آن را اصلاح کرد. بنکداران پارچه گلایه‌شان این است که می‌گویند ما اصلاً خبر نداشتیم که جزو آنهایی بودیم که باید اظهارنامه می‌دادیم.

وزارت دارایی اعلام کرده صنوف مشمول بند ب امسال تا 31 خرداد وقت دارند اظهارنامه خود را ارائه دهند که ما اعتراض کردیم و این تاریخ به 15 تیر تغییر کرد. قرار بر این شد که اگر گروه‌های مشمول بند (ب) اظهارنامه خود را تا 15 تیر ندهند، از توافق مالیات مستقیم هم خارج شوند.

عده‌ای از صنوف فعال در این حوزه با این اعلام به تکاپو افتادند که جایگاه ما مشخص نیست. اما وزارت دارایی اعلام کرد که اگر بنکدارید باید سال 88 ثبت‌نام می‌کردید. بنکداران می‌گویند ما اصلاً خبر نداشتیم، دارایی به ما اطلاع‌رسانی نکرده و آموزش هم نداده است.

آیا شما این حرف را می‌پذیرید که اطلاع‌رسانی نشده است؟

من حرف بنکداران را نمی‌پذیرم، ولی بنکداران پارچه حرف دیگری دارند که فکر می‌کنم منطقی است. آنها می‌گویند ما یک رسته داریم که بنکداری هست که جزو بند الف هستند و باید سال 88 اقدام می‌کردند، اما ما طاقه‌فروشم و مانند آهن‌فروشان جزو گروه بند ب هستیم. در آخرین صحبت‌هایی که شد قرار بر این شد که اتحادیه مربوط بررسی کند و آنهایی را که طاقه‌فروشد و پروانه اشتباهی برای آنها صادر شده بروند و پروانه خود را عوض کنند. تلافروشان نیز اشکالاتی داشتند و مواردی را با مجلس مطرح کردند. مجلس هم آن را بررسی کرده است. تلافروشان می‌گویند طلایی که به صورت شمش خرید می‌شود 4 درصد مالیات بر ارزش افزوده آن پرداخت می‌شود و بعد وقتی آن را به تالاساز می‌دهند در این بین معامله‌ای انجام نشده، بلکه بابت ساخت طلا دستمزدی به تالاساز داده می‌شود. اوایل دارایی می‌گفت این معامله است، اما حالا که کار کارشناسی انجام شده دیدند که مالیات بر ارزش افزوده فقط به درصد کارمزد ساخت طلا تعلق می‌گیرد، چون طلا به صورت امانت برای ساخت داده شده و معامله‌ای صورت نگرفته است که این مشکل هم حل شده است.

بند ب شامل چه گروه‌هایی می‌شود؟

شامل تلافروشان، آهن‌فروشان، طاقه‌فروشان پارچه، نمایشگاه‌داران اتومبیل، دفاتر ثبت اسناد و ... می‌شود.

آیا بسترهای لازم برای اجرای مالیات بر ارزش افزوده در سطح خرده‌فروشی‌ها (بند ج) فراهم شده است؟

سال 82 براساس تصویب مجلس همه واحدهای خرده‌موظف شده‌اند که صندوق فروش داشته باشند و به مشتری فاکتور ارائه دهند. در حال حاضر اکثر واحدهای صنفی دارای صندوق هستند، ولی باید برنامه‌ریزی شود تا همه مجهز به صندوق شوند.

قانون مالیات بر ارزش افزوده برای صنوف بند ج از کی اجرایی می‌شود؟

بند ج که خرده‌فروشان هستند از اواخر سال می‌روند در برنامه اجرا. البته باید این نکته را اشاره کنم که مالیات بر ارزش افزوده را باید مصرف‌کننده نهایی بپردازد.

درواقع همان‌طور که اشاره کردید هدف از اجرای مالیات بر ارزش افزوده گرفتن مالیات از مصرف‌کننده نهایی است، ولی در حال حاضر حلقه‌های میانی، قبل از این که این قانون در خرده‌فروشی‌ها به اجرا درآید، مشمول پرداخت مالیات بر ارزش افزوده شده است که همین مساله مورد انتقاد آنهاست؟

درست است. اما امیدواریم این چند ماهه که بگذرد همه واحدهای خرده‌فروشی وارد چرخه اجرای قانون شوند.

آیا خرده‌فروشی‌ها آموزش لازم را در رابطه با اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده دیدند؟

نه اصلاً ندیدند. بنکداران پارچه هم آموزش ندیدند، متولی آنها وزارت امور اقتصاد و دارایی است. در واقع مکان آموزشی را اتحادیه فراهم می‌کند و هر صنفی برای خودش آموزش می‌بیند.

فکر می‌کنید این آموزش‌ها چقدر زمان خواهد برد؟

بند ج خیلی زمان می‌برد.

در رابطه با اصلاح نظام توزیع چه اقداماتی شده است. به هر حال هم‌اینک به دلیل فاصله بخش تولید و مصرف و وجود واسطه‌های زیاد، کالا به دست مصرف‌کننده نهایی گران می‌رسد. برای ساماندهی شبکه توزیع چه برنامه‌ریزی صورت گرفته است؟

نوده فراهانی: اجرای مالیات بر ارزش افزوده يك قانون است که توسط نمایندگان مجلس تصویب شده و به تایید شورای نگهبان نیز رسیده است و برای همه آحاد جامعه لازم‌الاجراست اگر قانون مشکلاتی دارد، حل آن راه دارد و راهش این است که باید برنامه‌ریزی شود

اصلاح نظام توزیع یکی از محورهای طرح تحول اقتصادی است. قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، اصلاح نظام بانکی، گمرکی و ... از دیگر محورهای طرح تحول اقتصادی است. ما باید شبکه توزیع کشور را از حالت سنتی خارج کنیم، چون هم‌اکنون در هیچ جایی دنیا توزیع سنتی را نمی‌پذیرند و اگر چنانچه اصناف ما در رابطه با اصلاح شبکه توزیع فکری نکنند با تشکیل فروشگاه‌های بزرگ واحدهای کوچک خرده‌فروشی از بین می‌روند. البته يك راه برای ماندن وجود دارد و آن این است که هر صنفی به عنوان فروشگاه زنجیره‌ای به فعالیت بپردازد.

چند سالی است که چند فروشگاه زنجیره‌ای افتتاح شده، اما در عمل موفق نبوده است.

آنهايي که ایجاد شده منطقی نبوده است. در حال حاضر صنف سوپرمارکت در حال ساماندهی يك فروشگاه زنجیره‌ای است. به گفته رئیس اتحادیه بعد از عید فطر يك تعداد فروشگاه افتتاح خواهد شد. صنف سوپرمارکت اگر بخواند فروشگاه زنجیره‌ای راه بیندازد باید بیاید و صنوفش را به صورت زنجیره‌ای به هم وصل کند. فروشگاه زنجیره‌ای يك مرکز می‌خواهد تحت عنوان سیستم جامع که این سیستم را باید طراحی کند و يك مدیر هم بالای سرش بگذارد تا این فروشگاه‌ها به این مرکز جامع لینک شوند. این سیستم می‌تواند برای هر صنفی ایجاد شود. فروشگاه‌های کوچک برای ماندگاری باید از لحاظ قیمت با فروشگاه‌های بزرگ رقابت کنند و تنها راه ادامه حیات فروشگاه‌های کوچک فعالیت زنجیره‌ای از طریق يك سیستم جامع است. این شبکه تعریف شده وقتی می‌خواهد برای واحدهای صنفی زیرمجموعه تامین کالا کند با کارخانه‌ها قرارداد می‌بندد و محصولات را به صورت عمده می‌خرد. وقتی این گونه خرید می‌شود نزدیک 20 درصد می‌توان کالا را زیر قیمت خرید و از سویی دیگر از نظر حمل و نقل و نگهداری نیز با ایجاد فروشگاه‌های زنجیره‌ای کالا 37 درصد از مرکز خرید تولید تا مرکز توزیع برای مصرف‌کننده تفاوت قیمت ایجاد می‌کند، در نتیجه با ایجاد این سیستم اولاً کالا ارزان خریداری می‌شود و ثانیاً جنسی که بین واحدهای صنفی تحت پوشش فروشگاه توزیع می‌شود ارزان‌تر تمام می‌شود. سود این مرکز سود عمده‌فروشی است. خرده‌فروشی هم که کالا را توزیع می‌کند سودش محفوظ است، علاوه بر این تفاوت قیمتی که از کاهش هزینه‌ها بین نقطه تولید تا توزیع ایجاد می‌شود به نفع مصرف‌کننده خواهد بود.

این مرکز سیستم جامع کجا مستقر می‌شود؟

به هر حال شرکتي مي‌خواهد تا به واحدهاي صنفي تحت پوشش سرويس بدهد.

از چند سال پيش که بحث فروشگاه‌هاي زنجيره‌اي مطرح شده چند مرکز سيستم جامع ايجاد شده است؟

ايجاد نشده و تا به حال شبکه زنجيره‌اي به مفهوم واقعي نداشتيم و با افتتاح چند فروشگاه نمي‌توانيم بگوئيم فروشگاه زنجيره‌اي ايجاد کرديم. مفهوم فروشگاه زنجيره‌اي اين است که واحدهاي يك صنف به صورت زنجيره به هم وصل باشند و از طريق يك مرکز سيستم جامع به صورت يکپارچه کالا را با يك قيمت و كيفيت يکسان و مشخص به مصرف‌کننده ارائه دهند. يعني اگر خريدار کالايي را از اولين فروشگاه 50 تومان خريد در باقي فروشگاه‌هاي زنجيره‌اي هم با همان قيمت خريد کند.

طبيعتاً هزينه يك واحد صنفي که در منطقه‌اي گران‌قيمت به فروش کالا مي‌پردازد با واحدي که در منطقه متوسط و پايين اقدام به فروش مي‌کند بالاتر است. آيا يکسان بودن قيمت کالا باعث اعتراض آنها نخواهد شد؟

نرخي را که ما هر ساله در کميسيون ضرايب وزارت دارايي براي ماليات تصويب مي‌کنيم براي کل صنوف يکسان است مثلاً در تهران جنوب، مرکز و شمال شهر اين ضرايب طبق قانون براي همه يکسان است بنابراین در بحث قيمت کالا نيز آن کسي که در شميران واحد صنفي دارد و سرقفلي‌اش بيشتر است طبيعتاً فروش بيشتر دارد و مي‌تواند سود بيشتر حاصل کند.

ضرايب مالياتي سال 89 اصناف چه تغييراتي داشت و چه تعداد اظهارنامه ارائه شد؟

به دليل رکود بازار امسال توافق شد ماليات سال 89 مطابق با سال 88 اخذ شود و هيچ گونه تغييری نداشته باشد. پارسال تعداد اظهارنامه‌ها نسبت به سال 88 حدود 35 درصد رشد داشت و امسال فکر مي‌کنم باز هم حدود 15 - 10 درصد رشد داشته باشيم.

برگرديم به بحث ايجاد فروشگاه‌هاي زنجيره‌اي، شما به واحدهاي صنفي هشدار مي‌دهيد که اگر وارد چنين شبکه‌هايي نشوند آينده کاري‌شان در خطر است اما تاکنون اطلاع‌رساني و آموزش درستي به واحدهاي صنفي نشده است و شايد خيلي از صنوف ندانند که مفهوم فروشگاه زنجيره‌اي چيست؟

ما اتحاديه سوپرمارکت را تشويق کرديم که بيايد و اين کار را انجام دهد. الان فروشگاه‌هاي زنجيره‌اي وارد چرخه شده‌اند ولي در حد يکي، دوتا است. بحث من اين است که تعداد فروشگاه‌هاي زنجيره‌اي اگر به تعدادي باشد که براي مردم نمادي را نشان بدهد يعني اگر شما به 20 تا مغازه سر زديد وديديد قيمت يك کالا در اين 20 مغازه يکسان است به مفهوم زنجيره‌اي بودن پي مي‌بريد. وقتي واحدهاي صنفي سوپرمارکت به صورت زنجيره‌اي متصل شوند تمام تابلوهايشان تحت يك نام و برند مشغول کار خواهند شد.

چه تعداد سوپرمارکت در قالب فروشگاه زنجيره‌اي فعاليت خواهند کرد؟

رئيس اتحاديه سوپرمارکت براي 50 واحد برنامه‌ريزي کرده که قرار است براي افتتاحيه 30 واحد را عملياتي کند.

اصلاحات قانون نظام صنفي در مجلس به کجا رسيد؟

کار کارشناسي قانون نظام صنفي در کميسيون اقتصادي مجلس نهايي شد و سپس به صحن علني مي‌رود و اميدوارم هر چه زودتر به تصويب برسد.

تغييرات عمده صورت گرفته چه بوده است؟

تغييرات زيادي داشته است؛ يکي اين که زمان پروانه کسب از 10 سال به 5 سال کاهش يافت و همچنين انتخابات هيات مديره اتحاديه‌ها که براساس ميزان آرا نبود و مشکلاتي را ايجاد کرده بود، اصلاح شد. زمان خدمت هيات رئيسه مجامع امور صنفي و شوراي اصناف کشور يك سال اضافه شد و به 3 سال افزايش يافت، همچنين تغيير نام شوراي اصناف کشور به اتاق اصناف ايران و تغيير نام مجامع امور صنفي شهرستان‌ها به اتاق اصناف شهرستان‌ها و اتاق اصناف مرکز استان، اصلاح تبصره ماده 75 قانون نظام صنفي در رابطه با بيمه هيات مديره‌ها، اصلاح حق عضويت‌ها و سهم شوراي اصناف و مجامع امور صنفي و حضور نمايندگان اصناف و بازرگاني در رسيدگي به تخلفات صنفي که در اختيار تعزيرات بود از جمله اين اصلاحات است.

در بحث قيمت‌گذاري و تنظيم بازار آيا شما به مکانيزم بازار براساس عرضه و تقاضا معتقديد يا به برخوردهاي تعزيراتي و کنترل دستوري قيمت‌ها؟

در رابطه با کنترل قیمت‌ها و نظارت بر بازار باید گفت که قیمت را در بازار دو چیز تعیین می‌کند؛ یکی عرضه و تقاضا و دوم رقابت. این دو اصل اگر بر بازار حکمیت پیدا کند مشکلات مرتفع خواهد شد، اما چرا ما بازرسی می‌کنیم. به هر حال ما یک تعداد واحد صنفی بدون پروانه داریم. براساس گزارشی که سازمان حمایت و سازمان تعزیرات به ما ارائه می‌دهد 84 درصد تخلفات مربوط به واحدهای صنفی بدون پروانه است. اگر این بازرسی و نظارت نباشد نمی‌توان جلوی آنها را گرفت. طرف تخلف و گرانفروشی می‌کند و به دادگاه معرفی می‌شود و وقتی می‌خواهند برخورد کنند می‌بینند مغازه را خالی کرده رفته و چون پروانه ندارد مسوولیتی حس نمی‌کند. پروانه کسب از شناسنامه هر فردی معتبرتر است.

البته این برخوردها با واحدهای با پروانه هم صورت می‌گیرد.

به هر حال، نظارت و کنترل باید باشد ولی اینها بدان مفهوم نیست که اگر بازرسی به واحد صنفی مراجعه می‌کند می‌خواهد تخلف او را ببیند، ممکن است یک تولیدکننده یا یک واردکننده، کالای بدون کیفیت و غیراستاندارد به این واحد صنفی داده باشد و صاحب مغازه نیز متوجه نباشد بنابراین وظیفه آن بازرسی است که بر آن نظارت کند. یکی از وظایف ما حمایت از حقوق مصرف‌کننده است و ما باید نظارت و کنترل کنیم تا مصرف‌کننده کالای با کیفیت، تاریخ‌دار و مطمئن دریافت کند.

چه تعداد بازرس در سطح کشور دارید؟

حدود 10 هزار بازرس داریم.

در برخورد با کالاهای قاچاق چه اقدامی شده است؟

براساس فرمایشات مقام معظم رهبری قاچاق را باید در همه جا ناامن کرد حتی در واحدهای صنفی. ما در این رابطه تذکرات لازم را به واحدهای صنفی دادیم و گفتیم کالایی را که می‌خواهید از عمده‌فروشی یا واردکننده بخرید با فاکتور رسمی خریداری کنید و اگر بازرسان ما دست روی کالایی بگذارند و فاکتور رسمی وجود نداشته باشد می‌توانند آن را به عنوان کالایی قاچاق محسوب کنند.

یعنی نمی‌توانند فاکتورسازی کنند؟

خیر نمی‌توانند چون شما یک یا دو بار فاکتور کسی را می‌توانید ارائه بدهید، اما این کار را نمی‌توانید ادامه دهید.

سیما رادمنش
گروه اقتصاد